

HANDLINGSPLAN FOR OPENSOURCE I AARHUS KOMMUNE

» EN DEL AF VORES IT-STRATEGI

AARHUS KOMMUNE

OPENSOURCE AARHUS

VEDTAGET AF IT-STYREGRUPPEN
14. JANUAR 2014

- 04 | Introduktion
 - » Bærende præmisser
- 05 | Om OpenSource
- 06 | Om åbne standarder
- 06 | Modularitet
- 07 | OpenSource som innovationsværktøj
- 07 | OpenSource økonomi
- 08 | Handlingsplan
 - » Tidsplan
 - » Analyse
 - » Kulturproces og kompetenceudvikling
 - » Konkrete initiativer
 - » Retningslinier for indkøb og kravstillelse
 - » Langsigtet strategi
 - » Kommunikation
- 11 | Organisering
 - » Projektejer og styregruppe
 - » Tovholder
 - » Projektleder
 - » Projektgruppe
 - » Følgegruppe
 - » Sekretariat
- 11 | Finansiering
- 12 | Kontakt

>> INTRODUKTION

Aarhus Kommune ønsker at arbejde mere overlagt og fokuseret med OpenSource.

Handlingsplanen beskriver en række konkrete initiativer samt fremadrettede mål og indsats, der planlægges iværksat.

En lang række kommuner og andre offentlige organisationer arbejder nu fokuseret med OpenSource. Det gælder blandt andre de danske folkebiblioteker, hvis målrettede arbejde gennem de sidste 5 år, har skabt en ny fælleskommunal infrastruktur og en række OpenSource baserede applikationer og services, der nu – i et samarbejde mellem KL og Kulturministeriet - samles i Danskernes Digitale Bibliotek¹.

Efterhånden som OpenSource Software (OSS) vokser i popularitet øges behovet for en eksPLICIT strategi på området, der forholder sig til brugen af OpenSource teknologier og metoder til de forretningsmæssige målsætninger.

En effektiv OpenSource strategi sikrer, at Aarhus Kommune kan høste fordelene ved OpenSource, og samtidig minimere de operationelle, tekniske og juridiske risici.

Det er i den forbindelse nødvendigt at forholde sig til temaer som:

- » Hvor og hvordan OpenSource teknologier bør anvendes.
- » Hvordan de enkelte OpenSource komponenter/services vurderes, godkendes og styres.
- » Hvordan de udviklede komponenter supporteres og vedligeholdes.
- » Hvordan organisationen tilpasser sig til at arbejde i et OpenSource fællesskab.

Aarhus Byråd har i flere omgange behandlet anvendelse af OpenSource i Aarhus Kommune, og kommunens IT-ansvarlige har forpligtet sig til at følge en række anbefalinger. Handlingsplanen skal bidrage til at implementere de forventninger Byrådet har opstillet.

Handlingsplanen understøtter samtidig et konkret og prioriteret indsatsområde i Aarhus Kommunes IT-strategi.

Vi skal tage OpenSource meget seriøst, for det gør de private spillere også. Det nytter ikke at se det som hippiesoftware - det er big business og det bliver det også for den offentlige sektor.

– Christian Lanng, tidl. kontorchef i Digitaliseringsstyrelsen

BÆRENDE PRÆMISSER

- » OpenSource er ikke en fuldstændig erstatning for licensbaseret software, men et supplement, der kan være med til, at indfri rationaler og reducere leverandørafhængighed på såvel kort som lang sigt.
- » Indsatsen må ikke kompromittere den stabile IT-drift, hverken udadtil i forhold til borgerne eller indadtil i den administrative IT-understøttelse af medarbejdere og processer.
- » Alle fælles services og applikationer der fordrer drift, skal driftes af Fælles IT.
- » Services og applikationer skal være dokumenterede.
- » OpenSource skal understøtte innovationsarbejdet i Aarhus Kommune.

¹ Punkt 3.5 i den fælleskommunale Digitaliseringsstrategi:
http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_49843/cf_202/Handlingsplan_for_kommunernes_digitale_strategi_20.PDF

>> OM OPENSOURCE

Der er knyttet mange myter til OpenSource. Det er væsentligt at understrege, at betænkkeligheder omkring anvendelse af OpenSource, ofte formuleret af traditionelle leverandører, som kan være en interesse i fortsat at kunne levere systemer og services. Men det er samtidig vigtigt at forholde sig til, at arbejdet med OpenSource giver nye og anderledes opgaver.

I Aarhus Kommunes anvendelse, kan OpenSource opdeles i fire typer:

1. Gratis software, hvor kildekoden er frigivet under en OpenSource licens.
2. Services leveret af en ekstern leverandør, og baseret på OpenSource, hvor det – som et led i aftalen – bliver givet frit.
3. Applikationer og services udviklet i nationale fællesskaber under en OpenSource licens.
4. Egenudviklet software, skabt fra bunden eller baseret på anden OpenSource software, til understøttelse af eksisterende såvel som nye behov.

Gratis software kan være kontorpakker som OpenOffice eller Libre Office, browsere som f.eks. Firefox, CMS-systemer som Umbraco, Drupal m.fl. der frit kan hentes, tilpasses, installeres og anvendes. En stor del af disse systemer supporteres i communities med tusindvis af udviklere, som også anvender platformene, og som led i professionelt brug eller privat interesse bidrager med udvikling af og support på platformene. Disse internationale OpenSource communities er kendetegnet ved stor professionalisme og dedikation. Her er ikke særlige udfordringer eller nye opgaver for kommunen ved at anvende disse (standard) applikationer.

Der er flere eksempler på OpenSource systemer og services leveret til Aarhus Kommune af en ekstern leverandør, enten som komplette systemer (Valghalla²) eller som delleverancer til systemer (BibOS²³), hvor andre leverandører – eller kommunen selv – færdigudvikler og idriftsætter løsningen.

I forholdet til traditionelle leverandører køber man en service, en funktion, en procesunderstøttelse; hvor servicens stabilitet og tilgængelighed er et kontraktlig mellemværende mellem kunde og leverandør.

Helt samme vilkår kan opstilles i forholdet til en OpenSource leverandør. Det er helt naturligt, at en service skal virke uanset hvordan den er udviklet, eller om kildekoden er lukket eller frit tilgængelig.

Men hvis leverancen/delleverancen skal indgå i samspil med andre komponenter, skal kunden (kommunen) kunne kvalificere den kode der afleveres. Dette er en opgave forbundet med OpenSource, som ikke (normalt) følger med et traditionelt licensbaseret køb. Undtagelsen er her, at vi i Aarhus Kommune har et så kompliceret setup, at også licensbaseret software der købes ind, skal kunne integreres uproblematisk.

Der findes allerede en række tilgængelige kommunale OpenSource applikationer, hvor opgaven for kommunen bliver at implementere og efterfølgende høste fordelene. Aarhus Kommune er involveret i flere af disse. Som eksempler kan nævnes DocumentBroker⁴, CPRBroker⁵ og hele TING-konglomeratet⁶ af OpenSource services. Der er store potentialer i at implementere disse services bredt i Aarhus Kommune, som en del af handlingsplanen.

Også i forbindelse med egenudviklet software følger der i reglen nye opgaver med. Dette især hvis vi samtidig har et ønske om, at andre skal kunne anvende det vi laver. Servicen skal naturligvis sættes i drift, men samtidig skal vi formidle om, at vi deler kildekode, dokumentation, evt. driftsplatform m.v.

Som eksempler på egenudviklede OpenSource services kan nævnes b7⁷ og Indholdskanalen⁸.

DELING

At skabe noget, give det videre til andre, som tager det, måske gør det bedre, eller tilføjer ny funktionalitet, og afleverer retur til fællesskabet.

Ved at arbejde med OpenSource, kan man få adgang til software, der ikke koster noget, og frigøre sig af de ofte noget rigide licensvilkår der kan gælde mange af vores nuværende applikationer. Det har naturligvis stor betydning, især på den korte bane.

Men det er i delingen, at den virkelige værdi ligger. Ved at dele kan man accelerere de mål, man har med at arbejde fokuseret med OpenSource, fordi andre hjælper med i processen. Samtidig får andre glæde af det man har lavet.

Vi har i Aarhus Kommune systemer og services, hvis funktionalitet vi selv har været med til at definere og efterfølgende kvalificere (for) bliver hos leverandøren, der så kan sælge det til andre kunder. Vi har systemer, hvor adgangen til vores egne data er begrænset eller helt fraværende, og hvor vi f.eks. skal betale for, at få overført data til et nyt system. Vi abonnerer på programmer, hvor licensregningerne er så komplicerede, og ændres så ofte, det er vanskeligt at være compliant med licenserne.

Handlingsplanen skal bringe Aarhus Kommune i en situation, hvor vi har gjort hvad der kan gøres, for at have egen indflydelse på udviklingen, og altid have adgang til egne data.

2 System der understøtter rekruttering af tilfornordede i forbindelse med valg.

3 Ubuntu-baseret operativsystem til bibliotekernes publikums PC'er. Perspektiverne er dels nationale (andre biblioteker) og dertil lokale f.eks. til anvendelse på skolerne, i Borgservice og andre steder, hvor borgeren har adgang til at anvende en kommunal PC.

4 Arkitekturkomponent der genererer dokumenter uafhængigt af forretningsapplikation og kontorpakke.

5 Mellemled mellem fagsystemer og forskellige CPR-udbydere.

6 <http://ting.dk>

7 Dynamisk meningsmåler til mere direkte dialog med brugeren – nyt initiativ/ny service.

8 Storskærmsværktøj, der helt eller delvist kan erstatte de 10-12 proprietære systemer, der er i kommunen i dag.

>> OM ÅBNE STANDARDER

Med OpenSource følger åbne standarder⁹.

Den teoretiske definition på OpenSource er, at kildekoden er tilgængelig. Det betyder at også proprietære systemer, hvor koden er kompileret¹⁰, kan være OpenSource. Imidlertid er langt det meste OpenSource software kendetegnet ved, at det baserer sig på åbne standarder, og de omkringliggende communities er hurtige til at få implementeret nye standarder.

Der findes definerede og vedtagne åbne standarder. Hvis alle leverandører fulgte disse standarder ville implementering af nye løsninger, og digital dialog løsningerne imellem om muligt være langt mere gnidningsfrie.

Når det ikke sker i praksis, er det fordi reglerne omkring åbne standarder, indeholder en mulighed for kunden (kommunen) i forhold til at undlade at fastholde kravet om, at en løsning skal overholde de vedtagne standarder, hvis kravet vil betyde en væsentlig fordyrelse af løsningen. Så længe kommunerne benytter sig af denne mulighed, vil leverandørerne fortsat kunne levere systemer, som ikke er konstrueret til at indgå i samspil med andre systemer der anvender de åbne standarder. Vi vil dermed fortsat se systemer og løsninger, der f.eks. forudsætter at man har installeret en Microsoft Office pakke, en Explorer browser, en Acces-applikation m.v. for at kunne fungere.

Grunden til at leverandører vælger at anvende lukkede standarder og dermed krav til anvendelse af visse systemer, er ikke altid af funktionelle årsager, men økonomiske hensyn leverandørerne her følger.

KOMBIT er med sit arbejde i gang med at udbyde en række kommunale og statslige løsninger¹¹, hvor kravene om at følge åbne standarder fastholdes. Det vil henover tid skabe en række fælles løsninger. Men der er systemer i kommunerne, som ikke er en del af KOMBIT's portefølje, og hvis vi i Aarhus Kommune ønsker at få ændret på denne situation, er det væsentligt at kravene om åbne standarder ikke fraviges pr. automatik. Det er et af de mere langsigtede mål med handlingsplanen, at kommunen fremover stiller krav om overholdelse af åbne standarder, så afhængigheden af tredjepartsapplikationer (f.eks. kontorpakken) mindskes.

>> MODULARITET

Med OpenSource følger også muligheden for mere overlagt at arbejde med modularitet, at udvikle moduler, som kan kombineres på forskellige måder, lidt ligesom LEGO-klodser, der kan anvendes til flere formål.

Modularitet er et af kerneprincipperne i KOMBIT-regi, og er også fremherskende i OpenSource udvikling, netop fordi elementerne er tænkt til at skulle deles, og til at kunne anvendes til flere formål.

Modulær udvikling er en beslutning der skal træffes og en tænkning om IT-arkitektur, der skal efterleves. Til gengæld får man en værktøjskasse, der løbende fyldes op med moduler, der kan sættes sammen efter behov.

⁹ I forbindelse med OpenSource udvikling anvendes primært åbne standarder. Det er imidlertid ikke sådan, at det modsatte gør sig gældende. Med andre ord kan man sagtens arbejde med åbne standarder baseret på closed source applikationer.

¹⁰ At kompilere betyder at oversætte kildekode (f.eks. C eller C++) fra tekst i en menneskelig forståelig syntaks, til binær kode som kan læses af en maskine.

¹¹ Se oversigten her: <http://www.kombit.dk/projekter>

>> OPENSOURCE SOM INNOVATIONSVÆRKTØJ

I Aarhus Kommune har vi allerede erfaringer med at arbejde strategisk med OpenSource, og vi oplever også den energi og det engagement der opstår, når man skifter udviklingsparadigme.

Når man bevæger sig fra at købe sig til sin IT-portefølje og til at deltage aktivt i udviklingen af samme, frigives nogle energier, og der opstår en kreativitet, iderigdom og kompetencer direkte relateret til den digitale understøttelse af kerneopgaverne.

Det samme gælder community arbejdet. Her har vi i kommunen størst erfaringer fra TING-samarbejdet. Det startede i 2008 som et samarbejde mellem København og Aarhus, og har udviklet sig til et udviklingsfællesskab med 48 deltagende kommuner og flere hundrede frivilligere deltagere. TING er et netværk, der hidtil har understøttet OpenSource aktiviteter rettet mod bibliotekerne. TING bevæger sig nu mod andre kommunale services, samtidig med at den biblioteksrettede portefølje samles i Danskernes Digitale Bibliotek, som er et af elementerne i Den Fælleskommunale Digitaliseringsstrategi 2011-2015.

Tilgangen om at lave noget, der udover at dække egne behov, frit kan bredes ud til andre (kommuner), som så kan bidrage tilbage igen, kan understøtte innovation og øget digital service overfor borgerne lokalt såvel som nationalt.

Her er det bærende ikke den smalle opfattelse af OpenSource, som den frit tilgængelige adgang til kildekode, men princippet om deling og fælles udvikling af nye services, baseret på frivillig deltagelse og engagement, i et udviklingsmiljø, der kan agere agilt, og hvor det ikke er de kommercielle interesser, der definerer udviklingshastighed og funktionalitet.

>> OPENSOURCE ØKONOMI

Som nævnt tidligere findes der mange myter omkring OpenSource. En af dem er, at OpenSource er gratis. Det er ikke tilfældet. Der er naturligvis økonomiske rationaler, hvor kommunen kan reducere antallet af licenser, eller omkostninger til integrationer, men OpenSource er i anskaffelsen ikke gratis.

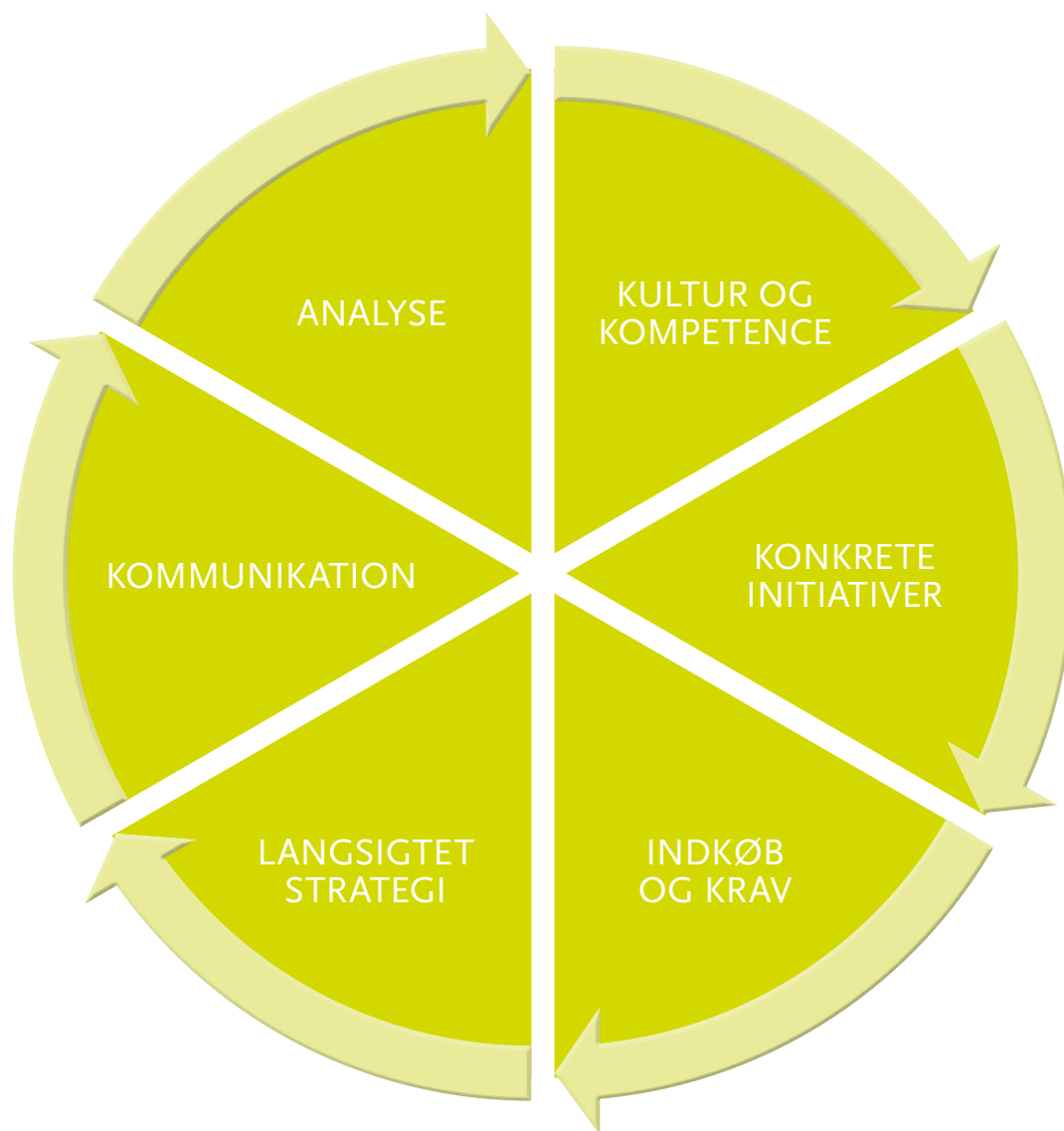
Indfrielse af handlingsplanen vil fordrer allokering/prioritering af ressourcer. Der er omkostninger forbundet med analysefasen og kultur- og kompetancefasen, der ses som en nødvendig investering i, at vi i det hele taget kan komme godt i gang. Tilsvarende gælder omkostninger til portefølgjeerskab, -styring m.v.

Dertil vil der være omkostninger forbundet med de konkrete initiativer. Nogle af disse omkostninger ville Aarhus Kommune have haft under alle omstændigheder, f.eks. hvor det handler om anskaffelse af nødvendig funktionalitet. Andre omkostninger vil være de initiale omkostninger til at skabe et OpenSource alternativ til f.eks. en licensbelagt applikation eller service, hvor rationalet først viser sig, når investeringen er tjent ind.

Som det fremgår i afsnittet om de konkrete initiativer, har disse deres egen styring og finansiering, og hvor det giver mening, støttet på en business case. Rationalet kan beskrives i kroner, forøgelse af funktionalitet, udviklingsfrihed/-takt el. lignende. Der er således ikke alene fokus på det kortsigtede økonomiske rationale, selvom handlingsplanen – samlet set – vurderes at kunne udmønte betydelige besparelser.

>> HANDLINGSPLAN

Overordnede elementer i Handlingsplanen:

Tidsplan

Element	Start	Slut
Analyse		2-3 analyser over perioden
Kulturproces og kompetenceudvikling		Hele perioden
Konkrete initiativer		Hele perioden
Retningslinier for indkøb og kravstillelse	08-2014	10-2014
Langsigtet strategi		Hele perioden
Kommunikation		Hele perioden

ANALYSE

Modenheden ifht. at arbejde med OpenSourcebaserede løsninger er asynkron i Aarhus Kommune. Der tænkes indledt en overkommelig modenhedsanalyse, som udover det afdækkende formål og ønsket om fælles niveau, skal lokalisere særlige ressourcer på området i Aarhus Kommune, som det videre arbejde kan bygges op sammen med.

Analysen skal kortlægge modenheten på følgende områder:

- » Kendskab til OpenSource.
- » Motivation for arbejdet med OpenSource.
- » Forbehold imod OpenSource.

Målgruppen for analysen vil være:

- » Ledelsesniveau.
- » Medarbejderniveau (IT-folk).
- » Teknisk niveau (drifts- og supportansvarlige).

Modenhedsanalysen vil blive udført 2-3 gange, for at se på evt. ændret vidensniveau om OpenSource.

For hver analyserunde gennemføres der en spørgeskemaundersøgelse evt. suppleret med en række kvalitative interviews. Resultatet sammenfattes i en rapport der fremlægges for IT-Styregruppen.

KULTURPROCES OG KOMPETENCEUDVIKLING

Som tidligere nævnt, er der mange myter om OpenSource. De holdes ved lige af såvel medarbejdere som leverandører, der ser det positive i at så tvivl om kapacitet, skalerbarhed, IT-sikkerhed, modenhed, funktionalitet m.v.

Hvis vi i Aarhus Kommune vil arbejde seriøst og målrettet med OpenSource (hvor det giver mening), må der arbejdes med kulturen.

Vidensunderskud skal elimineres, og erstattes med objektiv information om OpenSource og de muligheder (og begrænsninger), der skabes med det fokus.

Kultur- og kompetenceudviklingsfasen skal arbejde målrettet gennem information, artikler, på-vej-hjem-møder, FAQ og alle andre midler, der understøtter formålet. Fokus er at få organisationen til at anerkende perspektiverne, og at lægge bunden for den efterfølgende retning mod det fælles mål.

Formålet er at skabe forståelse og indsigt, men også at gøre alle afdelinger i stand til at initiere og drive egne OpenSource baserede aktiviteter.

KONKRETE INITIATIVER

En række initiativer er allerede i gang, andre er definerede og på vej. Det kan være projekter defineret og prioriteret af IT-Styregruppen,

men det kan også være lokalt initierede og styrede projekter, der understøtter en enkelt/enkelte afdelingers behov.

De konkrete initiativer er således ikke en integreret del af nærværende handlingsplan, men en oversigt over aktuelle mulige elementer, der kan skabes aktivitet omkring.

Følgende vilkår gør sig gældende for de konkrete initiativer:

- » Det er selvstændige projekter.
- » Egen styrings- og finansieringsmodel.
- » Rapporteringspligt om formål, status m.v.
- » Arkitekturspørgsmål og driftsvilkår afklares med FIT.

Porteføljen er dynamisk henover handlingsplanperioden. Således kan der komme nye projekter til, og tages projekter fra, hvis finansiering svigter, eller hvis behovet kan dækkes på anden vis, f.eks. ved en tilpasning af eksisterende infrastruktur.

Projekterne skal efterleve de principper der fastlægges overordnet omkring kommunens tilgang til OpenSource, standarder m.v. Nedenfor ses konkrete initiativer der planlægges iværksat. Det skal dog bemærkes, at det på nogle af områderne er andre af kommunens enheder, der har beslutningsretten, hvorfor der vil være tale om forslag, der efterfølgende behandles i andet regi.

Initiativ	Kort beskrivelse
OpenSource alternativer	Afdækning af OpenSource alternativer til eksisterende licens applikationer (f.eks. Adobe-programmer).
Officepakken	Reduktion af antallet af Officelicenser. Medarbejdere der ikke bruger systemer som fordrer en Officepakke, kan evt. anvende et OpenSource alternativ (f.eks. LibreOffice).
Nyt databaseværktøj	Erstatning af databasefunktionalitet i Notes.
AROS-OS	OpenSource baseret operativsystem til borger PC'er.
Projektstyringsværktøj	Erstatning for f.eks. Microsoft Project.
Projektrum	Etablering af projektrum, der i højere grad end i dag understøtter eksterne samarbejder.
AROS-kanalen	Storskærmsværktøj til erstatning af de 8-10 licensbelagte værktøjer kommunen bruger i dag.
AROS-APPS	Standardapp (iOS, android og Win) til brug for kommunen.
Aarhus.dk	Udfasning af SiteCore som platform under hjemmesiden.
Medarbejderportalen	Udfasning af SharePoint som platform under Medarbejderportalen.
B7	Digital meningsmåler der kan anvendes bredt til indhentning af brugerrespons. Fysisk installation (tabletbaseret).
Eventskabelon	Formular til opsamling af events (internet/ekstern). Data publiceres på ODAA og kan anvendes bredt.
CPR Broker	Deltagelse i det nationale samarbejde.
DocumentBroker	Deltagelse i det nationale samarbejde.

RETNINGSLINIER FOR INDKØB OG KRAVSTILLELSE

Som det er nævnt tidligere, er anskaffelse af OpenSource baseret software en anden proces end ved køb af et færdigt licensbaseret produkt.

Der er særlige juridiske vilkår og også udbudsretlige hensyn, der skal tages højde for og planlægges efter.

Der udarbejdes en hvidbog omkring de juridiske forhold ved anskaffelse af OpenSource software. Denne bygges på et allerede igangværende arbejde i samarbejde med en af landets førende eksperter indenfor OpenSource jura og indkøb Advokat Martin von Haller Grønbæk¹².

Endelig udarbejdes – med afsæt i Digitaliseringsstyrelsen nye standardkontrakt for anskaffelse af IT (k03) – et materiale der kan understøtte akquisition af software.

Materialet indeholder elementer fra den langsigtede strategi jf. nedenfor, omkring åbne standarder m.v.

Denne fase gennemføres i samarbejde med Indkøb og Udbud.

LANGSIGTET STRATEGI

Den langsigtede strategi baserer sig på følgende overordnede elementer:

- » Vi står fast på retten til løsninger, der anvender åbne standarder.
- » Vi foretrækker løsninger, der ikke medfører løbende licensbetalinger.
- » Vi ønsker løsninger, der understøtter vores ønske om leverandøruafhængighed.
- » Vi indgår i fælleskommunale initiativer og netværk, der understøtter formålene i handlingsplanen.

Reduceret afhængighed af leverandører og proprietære løsninger kan kun blive en realitet, hvis vi stopper med at acceptere en fravigelse af kravene om åbne standarder, herunder dokumentstandarder.

Den langsigtede strategi handler primært om, at vi i forbindelse med kravspecifikation af nye løsninger, og i forbindelse med genudbud af systemer, henholder os til den ret der er os givet til, at få leveret løsninger, der ikke forudsætter bestemte tredjepartsapplikationer.

Det vil føre alt for vidt at beslutte, at enhver løsning fremover skal baseres på OpenSource. I stedet må målet dog være, at kommunen foretrækker løsninger, der ikke medfører løbende licensbetalinger.

Det langsigtede mål her er, at kommunen kun undtagelsesvist accepterer levering af løsninger, der ikke overholder gældende standarder, og når det sker, er det først efter en reel beregning af fordele og ulemper – set fra hele organisationens perspektiv.

Når Aarhus Kommune – som det fremgår tidligere – er afhængig af f.eks. Microsoft Office, er det fordi leverandørerne af kommunens store fagsystemer, endnu ikke har leveret systemløsninger, der kan spille sammen med de åbne og vedtagne standarder. Aarhus Kommune har ikke tidligere konsekvent insisteret på at disse standarder skulle overholdes, netop fordi vi har f.eks. Officepakken i forvejen. Det betyder at tingene kører lidt i ring. Så længe vi har Officepakken, stiller vi ikke krav, og så længe vi ikke stiller krav, får vi ikke mulighed for at udfase/reducere antallet af f.eks. Officelicenser.

Aarhus Kommune tilsluttede sig ved byrådsbehandlingen den 8. november 2011, at OpenSource baserede løsninger altid skal vurderes som alternativer i forbindelse med større udskiftninger eller anskaffelser af software i Aarhus Kommune. Handlingsplanen skal under ét støtte op under denne beslutning.

Som nævnt indledningsvist er mange kommuner allerede godt i gang med strategisk og praktisk forholdene til OpenSource. OS2 er en sammenslutning af indtil nu 17 kommuner,

der udvikler OpenSource til fællesskabet. Dertil findes der nationalt flere Erfa-grupper om OpenSource. Endelig gennemføres på nationalt niveau – f.eks. via Digitaliseringsstyrelsen – en række aktiviteter, der skal understøtte anvendelse af OpenSource i det offentlige.

Aarhus Kommune deltager fremover mere aktivt i disse initiativer.

KOMMUNIKATION

At Aarhus Kommune iværksætter et formaliseret og langsigtet arbejde med OpenSource er interessant og relevant såvel internt som eksternt, og det er en væsentlig opgave at kommunikere om dette.

Der vil blive udarbejdet en digital FAQ om kommunens OpenSource arbejde, så bl.a. alle digitaliseringsansvarlige dels kan orientere sig, og dels kan udtale sig til medierne.

Intern kommunikation

Der kommunikeres bredt på intranettet, så interesserede bredt i organisationen er orienteret om initiativet.

IT-relaterede personer får særlig information, og adgang til løbende at få nyt fra projektet. Dertil gives adgang til projektlog m.v.

Ekstern kommunikation

Målgruppen for den eksterne kommunikation er ganske bred. Projektet beskrives i artikel-form, der tilstilles relevante medier initialt, men også løbende henover perioden, hvor der formidles om fremskridt, nye services m.v.

¹² <http://www.linkedin.com/in/vonhaller>

>> ORGANISERING

Aarhus Kommunes Styregruppe for IT og Digitalisering er overordnet ansvarlig for indfrielse af målene i handlingsplanen.

Projektet er organiseret således:

Opgave	Ansvar
Projektejer og styregruppe	Styregruppen for IT og Digitalisering.
Tovholder	ITK v/Bo Fristed.
Projektleder	Line Dybdahl.
Projektgruppe	1 deltager fra hver magistratsafdeling + 1-2 deltagere fra Fælles IT.
Netværksgruppe	Interesserede, interne som eksterne.
Sekretariat	ITK.

PROJEKTEJER OG STYREGRUPPE

Træffer beslutning om pilotprojektets iværksættelse, dets fortsættelse og afslutning. Beslutninger træffes på baggrund af oplæg fra Tovholder. Såfremt det konstateres, at der er risiko for, at programmet afviger markant fra det givne mandat, skal afvigelsen godkendes her.

Styregruppen har ansvar for forankring i organisationen indenfor deltagernes respektive områder.

TOVHOLDER

Ansvarlig for projektets ledelse og fremdrift, herunder overordnet ansvar for rapportering, kommunikation etc. Tovholder har ansvaret for den eksterne dialog, samt iværksættelse af de i handlingsplanen planlagte aktiviteter. Tovholder har dertil ansvaret for fremlæggelse af oplæg til og understøttelse af aktiviteter, der skal gennemføres i magistratsafdelingerne.

Rapportering sker kvartalsvist i forbindelse med IT-Styregruppens møder.

FINANSIERING

Handlingsplanen finansieres med forskellige elementer:

Opgave	Finansiering
Projektejerskab og Styregruppe	Bidrag fra de deltagende i form af egne timer.
Tovholder	Bidrag fra tovholder i form af egne timer.
Projektledelse	Finansieres af IT-puljen (1 årsværk + grundomkostninger i 2 år).
Projektdeltagelse	Bidrag fra de deltagende i form af egne timer.
Konkrete initiativer	Som udgangspunkt individuelle projekter med deres egen økonomi- og styringsmodel. De initiativer der har fælles formål, prioriteres og finansiering afklares i styregrupperegion.
Arrangementer og andre fælles aktiviteter	Ad hoc finansiering.

PROJEKTLEDER

Projektleder er – under ansvar overfor Tovholder – ansvarlig for projektets realisering. Projektleder skal udarbejde og vedligeholde en projektplan med dertilhørende elementer (aktivitetsplan, risikolog m.v.). Projektleder forbereder og deltager i Styregruppemøderne, og forestår aktiviteterne i projektgruppe og netværksgruppe. Projektlederen har pligt til at informere Tovholder og Styregruppe, hvis projektet ikke skrider frem som planlagt.

PROJEKTGRUPPE

Repræsenterer hhv. magistratsafdelingerne og Fælles IT, og indgår i de tværgående opgaver. Projektleder er formand for projektgruppen.

NETVÆRKSGRUPPE

Netværksgruppen består af interesserede kolleger der ønsker særlig involvering i handlingsplanens gennemførelse, samt folk udenfor kommunen. Deltagerne vil blive inviteret til statusmøder hver 6 måned, og vil løbende blive informeret om progress m.v.

Dertil vil netværksgruppen være ressourcegruppe i.f.t. videndeling om OpenSource. Gruppen inviteres også med i forbindelse med events og andet, der skal støtte op omkring aktiviteterne.

SEKRETARIAT

Sekretariatsopgaven placeres i ITK, men med hensigten om at kunne arbejde mobilt i hele organisationen. Der har været ansat en jurist i et 6 måneders løntilskudsjob, der har understøttet den juridiske forholdene til OpenSource generelt og afdækning og formidling af udbudsvilkår mere specifikt. Også i forbindelse med udbredelse af viden om OpenSource og potentialerne hermed, forventes det, at der kan hentes ressourcer ind udefra.

Initiativet søges løbende tilknyttet kompetencepersoner uden fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

KONTAKT

Tovholder

Bo Fristed

T +45 20 14 26 12

M fristed@aarhus.dk

Projektleder

Line Dybdahl

M lidy@aarhus.dk

